

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 4C/254/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6312208514
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Kekeňák, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2014:6312208514.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno sudcom JUDr. Ondrejom Kekeňákom, PhD., v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421 proti odporcovi Slovenská republika, zast. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh z a m i e t a.
- II. Odporcovi súd náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa v konaní domáha, aby súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť mu z titulu majetkovej škody sumu 125,- Eur a z titulu nemajetkovej ujmy sumu 605,- Eur, prípadne aby súd medzitímnym rozsudkom rozhodol tak, že odporca je zodpovedný za škodu, ktorá vznikla navrhovateľovi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Brezno, ktorý nerozhodol o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, pre pohľadávku navrhovateľa v zákonom stanovenej lehote. Záväzok navrhovateľa mal vzniknúť zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXX voči dlžníkovi R. N., nar. XX.XX.XXXX Rovnakých nárokov sa s menšími odchýlkami domáhal navrhovateľ aj ďalšími návrhmi voči rovnakému odporcovi, a to v konaniach, ktoré boli spojené na spoločné konanie, ako bude uvedené nižšie.

Navrhovateľ podaný návrh odôvodňoval tak, že v pozícii oprávneného navrhol vykonanie exekúcie pred zvoleným súdnym exekútorom pre svoju pohľadávku, ktorá vznikla neplnením záväzku zo zmluvy o úvere. Súd bol povinný v zmysle ustanovení exekučného poriadku posúdiť návrh, exekučný titul a žiadosť súdneho exekútora a v 15. dňovej lehote udeliť poverenie súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie, prípadne o tejto žiadosti inak rozhodnúť. Do uvedenej lehoty súd nerozhodol, následne navrhovateľ vyvinul enormné úsilie aby docielil vecný posun v exekučnom konaní ale napriek tomu exekučný súd nepostupoval v súlade so zákonom. V predmetnom prípade podľa tvrdenia navrhovateľa neexistuje okolnosť, ktorá by umožňovala exekučnému súdu postupovať nesústredene a so zbytočnými prieťahmi tak, že k vydaniu rozhodnutia o udelení poverenia na vykonanie exekúcie pristúpi až po veľmi dlhej dobe. Súd najmä nevykonával žiadne také úkony, ktoré by smerovali k odstráneniu právnej neistoty, ktorej sa navrhovateľ v predmetnej veci nachádzal, čím porušil základné práva žalobcu zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Následne navrhovateľovi vznikla majetková aj nemajetková ujma. Majetková ujma predstavuje účelne vynaložené náklady spojené s činnosťou navrhovateľa, uskutočňovanou vo veci správy a vymáhania pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením žiadosti o udelení poverenia na vykonanie exekúcie a rozhodnutím o nej, celkovo v sume 125,- Eur, ktorá pozostáva zo sumy

70,- Eur vynaložených na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému, zo sumy 40,- Eur, ktorá predstavuje náklady na udržiavanie a správu informačného systému a zo sumy 15,- Eur na administratívne spracovanie textov urgencií, adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, poštové a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde.

Druhým uplatneným nárokom je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá vznikla tým, že márnym plynutím času boli reálne ohrozené legitímne očakávania navrhovateľa, že správnym postupom súdu dôjde k vymoženiu jeho pohľadávky a taktiež došlo k vyvolaniu viacerých rizík, tj. že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom dôjde k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, prípadne k insolvenčii povinného. Navrhovateľ najmä mohol vďaka skorému rozhodnutiu exekučného súdu v zákonnej lehote včas efektívne a účinne uskutočniť rad iných krokov smerujúcich k zabezpečeniu vymožiteľnosti jeho pohľadávky a príslušenstva, pretože by vedel, že žiadosť o udelenie poverenia bola zamietnutá a je preto potrebné uskutočniť náhradu exekučného titulu. Postup exekučného súdu teda zamedzil navrhovateľovi správať sa so starostlivosťou riadneho hospodára. Náhrada nemajetkovej ujmy má byť teda vnímaná ako spravodlivá satisfakcia za konkrétne porušenie jeho zákonných nárokov a základných práv. Navrhovateľ zdôraznil, že neexistuje akýkoľvek účinný vnútroštátny prostriedok nápravy spôsobilý reštituovať vzniknutú situáciu, a možno konštatovať úplne zbytočné a právne nezdôvodniteľné časové omeškanie v rozhodovaní exekučného súdu, ktoré spôsobilo v súvislosti s vymáhanou pohľadávkou a jej príslušenstvom zánik ďalších plánovaných podnikateľských aktivít navrhovateľa, ako aj zánik už vytvorených podnikateľských plánov. Vyvolaná strata zisku z realizovaného obchodu spôsobila hospodársku stratu na strane navrhovateľa, ale aj na strane jeho majiteľov. Napokon nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy navrhovateľa a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať.

Podľa navrhovateľa potreba náhrady nemajetkovej ujmy má svoj základ v požiadavke na spravodlivé usporiadanie vzťahov a dosiahnutie adekvátnej nápravy a primeranej satisfakcie za porušenie základných práv a princípov právneho štátu, z ktorých vyplýva najmä právo navrhovateľa na včas a kvalitne poskytnutú súdnu ochranu, v súlade s ktorým má byť vykonávaný aj výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov. Pri určovaní primeranej sumy ako náhrady za nemajetkovú ujmu navrhovateľ vychádzal z doteraz judikovaných súm, ktoré boli priznané sťažovateľom nálezmi Ústavného súdu SR pri konštatovaných prietahov za určité obdobie, resp. trvanie týchto prietahov. Primeranou sumou podľa názoru navrhovateľa je v tomto prípade za každý rok omeškania približne 660,- Eur za rok, resp. 55,- Eur za mesiac (Navrhovateľ zároveň uviedol rad rozhodnutí ÚS SR, z ktorých pri úvahe a vyčíslení vychádzal). Omeškanie súdu tu malo trvať viac ako 11 mesiacov.

Rovnako si navrhovateľ zdôvodňoval svoje návrhy aj v ostatných veciach, ktoré boli Okresným súdom Brezno spojené do jedného konania. Navrhovateľ si uplatnil pre namietané pochybenie exekučného súdu (v každom prípade sa jednalo o Okresný súd Brezno) nasledovné sumy:

Z exekučného konania voči povinnému Q. B., nar. XX.XX.XXXX, v ktorom malo omeškanie exekučného súdu trvať viac ako 5 mesiacov, je výška uplatnenej náhrady majetkovej škody 125,- Eur a nemajetkovej ujmy 275,- Eur, voči povinnému J. S., nar. XX.XX.XXXX, v ktorom malo omeškanie exekučného súdu trvať viac ako 8 mesiacov, je výška uplatnenej náhrady majetkovej škody 125,- Eur a nemajetkovej ujmy 440,- Eur, voči povinnému W. W., nar. XX.XX.XXXX, v ktorom malo omeškanie exekučného súdu trvať viac ako 11 mesiacov, je výška uplatnenej náhrady majetkovej škody 125,- Eur a nemajetkovej ujmy 605,- Eur.

Tunajší súd uznesením č.k. 4C/254/2012-24 zo dňa 08.04.2013 rozhodol o spojení vecí vedených pod sp.zn. 4C/254/2012, sp.zn. 4C/292/2012, sp.zn. 4C/323/2012, sp.zn. 4C/360/2012 na spoločné konania a ďalej budú prejednávané pod sp.zn. 4C/254/2012.

Odporca Slovenská republika, v zastúpení Ministerstva spravodlivosti SR, sa k návrhu vyjadril pomerne obsiahlo, pričom túto žiadal zamietnuť, a to z viacerých dôvodov. V prvom rade odporca namietal procesné pochybenia zo strany navrhovateľa, ktorý vo svojich návrhoch zmätočne označil povinných s odlišným uvedením dátumov narodenia v prípade, keď boli uvádzaní v návrhoch viacnásobne. Spisové značky príslušných exekučných konaní, pod ktorými sú veci vedené na exekučných súdoch, neboli

v návrhoch označené napriek tomu, že navrhovateľ tieto údaje k dispozícii má, pričom voči súdu nepravdivo a zavádzajúco tvrdí, že súdu k jednotlivým exekučným veciam poskytuje všetky údaje, ktoré má k dispozícii. Neuvedenie konkrétnej spisovej značky veci bolo okrem iného dôvodom aj na odmietnutie ústavnej sťažnosti navrhovateľa, ktorú podával na Ústavný súd SR. Navrhovateľ nepriložil ani jeden relevantný dôkaz na preukázanie svojich tvrdení, celú dôkaznú povinnosť prenáša na súd, čo je neprijateľné, aj samotné zdôvodnenie uplatnených nárokov je nejasné z pohľadu špecifikácie konkrétneho právneho dôvodu vzniku nároku na náhradu škody, či vzniku nároku na nemajetkovú ujmu.

V tomto konaní nie je splnená základná podmienka pre možnosť vyhovieť podanej návrhu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., a to predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom štátu, po neúspešnosti ktorého je možné takýto návrh podať po uplynutí 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti navrhovateľa. Odporca zdôraznil, že navrhovateľ podal na Ministerstvo spravodlivosti SR žiadosti o predbežné prerokovanie predmetných nárokov, avšak po výzve ministerstva nedoplnil žiadané informácie, nebol ochotný priložiť ani príslušné návrhy na zmenu exekútora v jednotlivých exekučných konaniach s dátumom doručenia súdu, uznesenia o zmene súdneho exekútora, prípadne oznámiť dátumy, kedy sa navrhovateľ dozvedel o škode, ďalej doklady preukazujúce vyčíslenie majetkovej škody, či iné skutočnosti podstatné pre prerokovanie nároku. Neposkytol teda žiadnu súčinnosť pri predbežnom prerokovaní podaných žiadostí a tým zmaril akúkoľvek možnosť predbežne prerokovať nárok na náhradu škody, o čo sám požiadal. Odporca preto nepovažuje nárok navrhovateľa za predbežne prerokovaný v zmysle § 4 ods. 1 písm. a) zák. č. 514/2003 Z.z..

Čo sa týka splnenia atribútov pre vznik nároku na náhradu škody v zmysle uvedeného zákona, je podľa odporcu potrebné vychádzať zo znenia exekučného poriadku, v zmysle ktorého pre posudzovanie exekučného titulu, rozhodcovského rozsudku, neplatí stanovená 15-dňová lehota na udelenie poverenia, prípadne na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia. Exekučný súd sa preto nemohol dopustiť nesprávneho úradného postupu tým, že by o udelení poverenia rozhodoval po uplynutí 15-dňovej zákonnej lehoty. Preto takéto skúmanie súdu a rozhodovanie o správnosti rozhodcovského rozsudku je legitímne. Aj v zmysle judikatúry Ústavného súdu SR nedodržanie lehoty, stanovenej zákonom, nie je automaticky aj porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, je potrebné prihliadať na všetky okolnosti danej veci.

Odporca ďalej poukázal na nedostatok právomoci všeobecného súdu preskúmať efektívnosť a rýchlosť súdneho konania iného súdu (v tomto prípade exekučného) v konaní o náhrade škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Takémuto skúmaniu môže byť rozhodovanie súdu podrobené len v konaní pred Ústavným súdom SR na základe ústavnej sťažnosti, obdobnú právomoc má predseda príslušného súdu na podklade sťažností na prieťahy podľa § 62 ods. 1 zák. č. 757/2004 Z.z. Všeobecný súd potom môže o náhrade škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. rozhodovať na základe prieťahov v súdnom konaní len v prípade, ak by tieto boli konštatované vo výsledkoch vybavenia sťažnosti na prieťahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažností na prieťahy, v právoplatnom rozhodnutí vydanom v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktorý má za následok prieťahy v súdnom konaní, právoplatnom rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, alebo v právoplatnom rozhodnutí Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti, v ktorej Ústavný súd SR konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Odporca dal do pozornosti súdu uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 03.10.2012, č.k. I.ÚS 476/2012-12, ktorým bolo rozhodované o ústavných sťažnostiach navrhovateľa, tieto boli pre zjavnú neopodstatnenosť odmietnuté, pretože namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré sťažovateľ označil, a to buď pre nedostatok zjavne príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Podľa Ústavného súdu SR doterajšia dĺžka predmetných konaní sama osebe nie je ešte takej povahy, aby len na jej základe bolo možné v danej veci vysloviť namietané porušenie práv sťažovateľky, resp. že doba konaní vedených okresným súdom zasiahla samotnú podstatu a účel základného práva sťažovateľky takým závažným spôsobom, že by to odôvodňovalo prijatie sťažnosti na ďalšie konanie.

K vyčíslenej škode a k nemajetkovej ujme zo strany navrhovateľa vyjadril odporca názor, že 125,- Eur v každej jednej exekučnej veci je len hypotetickou sumou, ktorá nezodpovedá ani uvedenou výškou, ani jej zdôvodnením kritériám vzniku nároku na náhradu škody v určitej výške, pričom celkom zjavne nejde o skutočnú škodu, ktorá by na strane navrhovateľa vznikla. Nemajetková ujma je potom vyčísľovaná

na základe doterajších rozhodnutí Ústavného súdu SR, ktorými bola priznávaná peňažná satisfakcia za utrpený zásah do základných práv, čo však nie je správna úvaha. Kritériá pri určení výšky takejto náhrady sú určené v § 17 ods. 2 a 3 zák. č. 514/2003 Z.z., pričom je nevyhnutné zohľadniť špecifiká každej jednej veci, a každého jedného prípadu vzniku domnejšej alebo tvrdenej škody na strane navrhovateľa, nutné je tiež zohľadniť, že poškodeným subjektom je právnická osoba, u ktorej sa podmienky vzniku takéhoto nároku posudzujú inak, než u osôb fyzických.

Navrhovateľ opomenul špecifikovať, ako situácia ovplyvnila jeho podnikateľské postupy, ako konkrétne došlo k zániku podnikateľských aktivít.

Záverom odporca poukázal na aspekt dobrých mravov, na ktoré sa navrhovateľ odvoláva, pričom z pohľadu odporcovi práve toto kritérium hovorí v neprospech navrhovateľa vzhľadom na charakter nárokov a na charakter obchodnej činnosti, z ktorej tieto nároky voči dlžníkom navrhovateľa vznikli, na jeho prax pri uzatváraní zmlúv o spotrebiteľských úveroch a na negatívne vnímanie navrhovateľa verejnosťou aj špecializovanými organizáciami na ochranu spotrebiteľa či zo strany štátnych orgánov, ktoré na každej mocenskej úrovni musia vynakladať nadmerné úsilie na dosiahnutie efektívnej ochrany práv spotrebiteľov. Toto negatívne vnímanie je práve dôsledkom praktík a aplikácie či využívania právnych inštitútov zo strany navrhovateľa, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi a so všeobecne uznávanými spotrebiteľskými právami. Ak potom v prípadnom exekučnom konaní, v ktorom má byť vymáhaná pohľadávka navrhovateľa voči jeho dlžníkovi, zároveň spotrebiteľovi, súd vynakladá väčšie úsilie a dlhšie časové obdobie na podrobné skúmanie podmienok uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy, dodržania právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa atď., potom Navrhovateľ nemôže poukazovať na rozpor s dobrými mravmi v súvislosti s takýmto postupom súdu. K príčinnej súvislosti odporca uviedla, že táto nie je daná ani pre prípad uplatnenej náhrady škody z nezákonného rozhodnutia súdu ani z náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, ktorý je zo strany navrhovateľa tvrdý.

Na základe týchto skutočností odporca žiadal návrh v plnom rozsahu zamietnuť.

V predmetnom konaní po vytyčení pojednávania vo veci na deň 17.07.2014 podal navrhovateľ podaním zo dňa 11.07.2014, doručeným súdu dňa 14.07.2014 návrh, ktorým žiadal zrušiť vytyčené pojednávanie a prerušiť konanie. Svoj procesný návrh odôvodnil skutočnosťou, že podľa jeho právneho názoru vo veci rozhoduje vylúčený sudca a súd, ktorého všetci sudcovia sú v tomto konaní vylúčení v zmysle ustanovenia O.s.p. Na základe toho mal konajúci sudca postupovať v zmysle § 15 a nasl. O.s.p. Na vylúčení sudcov Okresného súdu Brezno v tejto veci navrhovateľ trvá napriek rozhodnutiu odvolacieho súdu o tom, že sudcovia vylúčení nie sú. Z toho dôvodu navrhovateľ podal sťažnosť na Ústavný súd SR, ktorú v prílohe svojho podania pripojil, a zároveň navrhol konajúcemu súdu, aby prerušil konanie až do rozhodnutia Ústavného súdu SR v tejto veci, v zmysle ustanovení § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. a ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p..

Tunajší súd uznesením č.k. 4C/254/2012-124 zo dňa 17.07.2014 návrh navrhovateľa na prerušenie konania zamietol.

Súd pri rozhodovaní postupoval najmä podľa týchto zákonných ustanovení:

Podľa § 119 ods. 1 O.s.p., pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Podľa § 9 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 9 ods. 2 zákona 514/2003 Z.z., pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať

len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prieťahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prieťahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov.

Podľa § 17 ods. 2 zákona 514/2003 Z.z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 písm. a) zákona 514/2003 Z.z., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje.

Podľa § 62 ods. 1 zákona 757/2004 Z.z., sťažnosť môže podať účastník konania alebo strana v konaní. Sťažnosť na postup súdu môže smerovať proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov alebo porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva.

Tunajší súd poukazuje na skutočnosť, že na pojednávaní dňa 17.07.2014 súd vo veci rozhodol rozsudkom vzhľadom na to, že neboli splnené podmienky pre odročenie pojednávania v zmysle § 119 ods. 3 O.s.p., pretože navrhovateľ nepreukázal existenciu dôležitých dôvodov, pre ktoré by mal súd odročiť pojednávanie vytyčené na 17.07.2014. Na odročenie nariadeného pojednávania z dôvodu, že vo veci má konať vylúčený sudca a súd, ktorého všetci sudcovia sú v tomto konaní vylúčení v zmysle ustanovenia O.s.p. v dôsledku čoho navrhovateľ podal na Ústavný súd SR sťažnosť, v zmysle citovaných ustanovení zákona nebol dôvod, keďže Krajský súd v Banskej Bystrici už svojim rozhodnutím rozhodoval o námietkach zaujatosti vznesených navrhovateľom a taktiež s ohľadom na skutočnosť, že navrhovateľ nepreukázal, že uvedená ústavná sťažnosť bola vôbec odoslaná na Ústavný súd a prijatá na ďalšie konanie.

Súd v prvom rade konštatuje, že odporca dôvodne namietal skutočnosť, že navrhovateľ dostatočne právne nezdôvodnil vznik nároku na náhradu škody a na náhradu nemajetkovej ujmy, z obsahu žalôb je však zrejmé, že ide o nárok, ktorý mal vzniknúť ako zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú súdom pri výkone jeho právomocí, v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Okrem iného tomu zodpovedá aj argumentácia navrhovateľa ohľadne uplatnenia nárokov na náhradu škody žiadosťou o predbežné prerokovanie v zmysle § 15 ods. 1 uvedeného zákona.

V zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovednosť štátu voči poškodenému subjektu môže nastať buď na základe nezákonného rozhodnutia, na základe nezákonného zatknutia, zadržania alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe alebo nesprávnym úradným postupom.

Navrhovateľ vo svojej návrhu nekonkretizuje, či exekučné súdy pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o udelení poverenia na vykonanie exekúcie vydali nezákonné rozhodnutie alebo zvolili nesprávny úradný postup, pričom pre oba prípady, ktoré ako možnosti prichádzajú do úvahy v rámci exekučného konania, platia v otázke vzniku zodpovednosti štátu v citovanom zákone odlišné pravidlá. Zákon výslovne stanovuje, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní. Nárok na náhradu škody možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda pôsobená, bolo zrušené, alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu (§ 5a § 6 zákona č. 514/2003 Z.z.).

Štát zodpovedá aj za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup zákon považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie

v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní, alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb (§ 9 uvedeného zákona).

Bolo možné konštatovať, že navrhovateľ si celkom zjavne uplatnil náhradu škody aj náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., a to v dôsledku nesprávneho úradného postupu (zbytočné prieťahy, nerozhodnutie v zákonom stanovenej lehote) exekučného súdu v jednotlivých exekučných konaniach, kde navrhovateľ vystupoval ako oprávnený a vymáhal svoje pohľadávky voči svojim dlžníkom z uzavretých úverových zmlúv. Výška škody aj výška nemajetkovej ujmy je zo strany navrhovateľa vyčíslňovaná vždy ako dôsledok toho, že exekučný súd nedodrжал zákonom stanovenú 15-dňovú lehotu, v ktorej je inak potrebné buď udeliť poverenie na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi, alebo zamietnuť jeho žiadosť o udelenie poverenia.

Po preskúmaní dôvodov a argumentácie, uvedenej v návrhu, súd konštatoval, že nie je možné návrhu vyhovieť, a to už prima facie, bez potreby dokazovania, resp. na základe notorií vo vzťahu k navrhovateľovi a jeho podnikateľskej činnosti.

Z argumentácie navrhovateľa vyplýva, že vzniknutá majetková ujma spočíva v účelne vynaložených nákladoch spojených s jeho činnosťou, uskutočňovanou vo veci správy a vymáhania pohľadávky za obdobie, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a rozhodnutím o nej. V prípade každej exekučnej veci vyčíslil navrhovateľ tieto náklady na 70,- Eur, ktoré boli vynaložené prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému, ďalej na 40,- Eur za udržiavanie a správu informačného systému, napokon na 15,- Eur za administratívne spracovanie textov urgencií voči exekučnému súdu a publikačné výdaje spojené s ich vyhotovením, ako aj za poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde.

Nemajetkovú ujmu navrhovateľ zdôvodnil svojimi legitímnymi očakávaniami, že správnym postupom súdu dôjde k vymoženiu jeho pohľadávky. Podľa navrhovateľa, keďže súd takto nepostupoval, vyvolal riziko zániku povinného, riziko zmerania účelu exekučného konania pre stratu kontaktu s povinným, a napokon riziko insolvenčného povinného. Navrhovateľ okrem toho mohol v prípade včasného zamietnutia žiadosti včas a efektívne uskutočniť rad iných krokov smerujúcich k zabezpečeniu vymožitelnosti jeho pohľadávky a príslušenstva, získaním náhradného exekučného titulu. Vzniknutú situáciu nie je možné reštituovať a napraviť, čo u členov riadiacich orgánov spoločnosti ako aj u majiteľov navrhovateľa vyvolalo pocity frustrácie, úzkosti, nespravodlivosti, neistoty a nedôvery v právo a rovnosť v spoločnosti. Došlo k zániku ďalších plánovaných podnikateľských aktivít navrhovateľa, ovplyvnené boli jeho ďalšie podnikateľské postupy, vznikla neistota v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať. Vyvolaná strata zisku z realizovaného obchodu spôsobila hospodársku stratu na strane navrhovateľa aj jeho majiteľov.

Za adekvátnu náhradu považoval Navrhovateľ sumu, ktorá zodpovedá dĺžke času jednotlivých exekučných konaní a dobe zbytočných prieťahov súdu, pričom za každý mesiac omeškania je primeranou náhrada vo výške 55,- Eur, resp. za rok náhrada vo výške 660,- Eur. Pri výpočte vychádzal navrhovateľ z rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR, ako je to uvedené vyššie.

K tvrdenej materiálnej ujme súd zhodnotil, že navrhovateľ vyčíslením a charakteristikou účelne vynaložených nákladov mienil vznik skutočnej škody, t.j. ujmy v dôsledku zmenšenia jeho majetku, v zmysle § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Problematickými v tomto prípade sú dva aspekty tvrdení navrhovateľa. Prvým je vyčíslenie nákladov vo vzťahu ku konkrétnej exekučnej veci, druhým potom príčinná súvislosť ich vzniku. Pri nákladoch navrhovateľa celkom zrejme nejde o ich presné vyčíslenie, zodpovedajúce skutočnosti v zmysle kauzálnej väzby na tvrdené prieťahy v konkrétnom exekučnom konaní, ale len paušalizovaná suma, vyčíslená neznámym spôsobom, z neznámych východziech hodnôt bez ohľadu na to, či pri uplatňovaní konkrétneho nároku v exekučnom konaní došlo k prieťahom v určitom časovom rozsahu, s určitým počtom potrebných podaní na súd, reakcií na výzvy alebo rozhodnutia súdu a teda s potrebou konkrétneho množstva a rozsahu administratívnych prác, úkonov, výdajov na poštovné a pod. Napríklad takzvané udržiavanie a správa informačného systému, ohodnotené k jednej exekučnej veci sumou 40,- Eur je zrejmom paušalizáciou, ale aj právnym nezmyslom vo vzťahu k atribútom zodpovednosti za škodu v zmysle občianskoprávných predpisov (protiprávne konanie, škoda,

priama príčinná súvislosť). Súd nemôže prijať argumentáciu navrhovateľa v tomto zmysle, t.j. že by náklady, ktoré vyčíslil, boli priamo spôsobené konaním alebo nekonaním exekučného súdu. Medzi vznikom tých nákladov, ktoré navrhovateľ uviedol a konaním resp. nekonaním súdu nie je žiadna priama súvislosť, ktorú by navrhovateľ vysvetlil a právne zdôvodnil. V tomto ohľade sa súd plne stotožnil s argumentáciou odporcovi a uzavrel, že zdôvodnenie aj spôsob výpočtu majetkovej škody navrhovateľa v zmysle návrhy je neprípustné a nemožno mu vyhovieť.

Problematickým je aj právne zdôvodnenie tohto nároku vo vzťahu ku konkrétnej exekučnej veci a najmä vo vzťahu k tvrdenému nesprávne úradnému postupu súdu. V prípade, že súd pri žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie preskúmava predložený exekučný titul, rozhodcovský rozsudok, je povinný tak robiť s ohľadom na jestvujúce právne predpisy, počnúc medzinárodnou úpravou spotrebiteľského práva (smernica č. 93/13/EHS), cez ustanovenia § 52 a nasledovných Občianskeho zákonníka a končiac ustanoveniami o preskúvaní rozhodcovských rozsudkov v exekučnom konaní v § 45 zák. č. 244/2002 Z.z. Súd je povinný ex offo podrobiť rozhodcovský rozsudok skúmaniu z hľadiska ochrany spotrebiteľa, pričom prioritná je dôslednosť takéhoto skúmania, nie je 15-dňová lehota, stanovená na udelenie poverenia. Jej nedodržanie nemôže mať za následok nesprávny úradný postup, ak si súd splnil povinnosť uvedeného riadneho preskúmania exekučného titulu. Ak po preskúmaní rozhodcovského rozsudku súd dospeje k záveru, že ide o vadné rozhodnutie, resp. nespôsobilý exekučný titul, je tým prelomená jeho materiálna právoplatnosť aj spôsobilosť byť prekážkou pre riadne sporové konanie pred všeobecným súdom. Je teda nepochybné, že zamietnutím žiadosti o udelenie poverenia, resp. posudzovaním exekučného titulu vznikla navrhovateľovi majetková ujma, avšak nie v dôsledku nezákonného, lež zákonného postupu exekučného súdu. V tomto ohľade sa súd plne stotožnil s argumentáciou odporcu a uzavrel, že aj toto zdôvodnenie majetkovej škody navrhovateľa v zmysle návrhy je neprípustné a nemožno mu preto vyhovieť.

Pri nemajetkovej ujme súd znovu musí poukázať na neprípustnú paušalizáciu náhrady, ktorá vychádza z rozhodcovej praxe nášho ústavného súdu, tento nedostatok by však mohol byť v konaní konvalidovaný, ak by dokazovaním mohol súd dospieť k možnosti konkretizácie následkov vo vzťahu ku konkrétnemu exekučnému konaniu a pochybeniam súdu. Výška náhrady totiž vždy spočíva v úvahe súdu, vychádza zo subjektívnych poznatkov, zhodnocovania jednotlivých okolností atď., presná suma náhrady sa nedá vypočítať exaktným spôsobom a s konečnou platnosťou ju môže určiť až súd. Závažnejším pochybením sú však tvrdenia navrhovateľa o legitímnych očakávaniach a zmarených podnikateľských plánoch a aktivitách, frustrácii, úzkosti a pocitu nespravodlivosti. Súd musí pri tomto nároku v zmysle § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. zohľadňovať osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vznikutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a napokon závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Notorietou je už v súčasnosti osoba navrhovateľa aj jeho obchodné praktiky vo vzťahu k spotrebiteľom, ktorým poskytoval úvery. Nepočetne krát došlo pri ich skúmaní súdom alebo orgánmi Európskej únie (komisia, ESLP) ku konštatovaniu rôznych zákonu odporujúcich postupov, ktorými navrhovateľ vyvolal (a to zámerne) stav nerovnováhy v právach účastníkov úverových zmlúv, vždy v neprospech spotrebiteľov. Obsahom úverovej zmluvy, ale najmä všeobecnými podmienkami poskytovania úveru, ktoré navrhovateľ klientom predkladal a ktoré boli vopred zostavenými formulárovými zmluvami a zmluvnými podmienkami, stanovoval neprimeranú odplatu za úver, neprimerane vysoké sankcie za porušenie podmienok splácania, nevýhodné podmienky pri predčasnom splatení úveru atď. V neposlednom rade klientom zásadným spôsobom sťažil uplatnenie ich spotrebiteľských práv a rozhodovanie sporov presunul na rozhodcovské súdy (bez možnosti odmietnuť takúto zmluvnú podmienku spotrebiteľom), ktoré sa aj pri skúmaní Európskej komisie javili ako predpojaté a neuplatňujúce právne predpisy na ochranu spotrebiteľa.

Posledne uvedený aspekt sa odrazil na počte rozhodcovských rozsudkov, ktoré boli ako exekučný titul predložené s návrhom na vykonanie exekúcie a žiadosťou súdneho exekútora na súdy, a to v enormnom počte. Nevyhnutné individuálne skúmanie podmienok, za ktorých bolo rozhodcovské konanie medzi účastníkmi zmlúv dojednané, spôsobilo vyššiu časovú náročnosť, potrebu výziev voči navrhovateľovi na doplnenie listín a v mnohých prípadoch zamietnutie žiadosti s tým, že predmetný rozhodcovský rozsudok nebol uznaný spôsobilým exekučným titulom.

Nie je súdu celkom zrejmé, aké mal navrhovateľ očakávania vo vzťahu k predmetným exekučným konaniam, keď legitímnymi by boli vo vzťahu k rýchlemu a zároveň správne postupu súdu len v prípade, že by z jeho strany nedochádzalo k zneužívaniu práva, namiesto férovej spotrebiteľskej politiky, t.j. primeraných úrokových sadzieb, primeraných sankcií, umožnenia odmietnuť ponúkané rozhodcovské konanie, prípadne výber takého rozhodcovského súdu, ktorý je oboznámený so spotrebiteľským právom a aj ho uplatňuje (t.j. nepôsobí len ako obchodný partner poskytovateľa úveru). Skutočnosť bola taká, že v dôsledku množiacich sa nekalých podnikateľských praktík rôznych subjektov poskytujúcich úvery štátne orgány, vrátane súdov, takmer na každej mocenskej úrovni museli (a stále musia) vynakladať nadmerné úsilie na dosiahnutie efektívnej ochrany práv spotrebiteľov. Ak takéto subjekty zahltili súdy svojimi podaniami a uplatnili si svoje práva vyplývajúce aj z vyššie uvedených nekalých praktík, potom ich reálne očakávania museli obsahovať aj vedomie rizík, ktoré z toho vyplývajú.

Podobné je možné konštatovať aj k pocitom frustrácie, úzkosti a pocitu nespravodlivosti navrhovateľa, resp. jeho štatutárov či majiteľov vo vzťahu k postupu exekučného súdu. Súd uznáva, že frustrované sa môže cítiť aj ten podnikateľ, ktorý nekonal férovo, ale rozhodne to nemôže byť pripisované na vrub jeho spotrebiteľa alebo štátu.

Súd vychádzajúc zo zásady, že z nepráva nemôže vzniknúť právo, preto neuznal argumenty navrhovateľa a uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy považuje za nedôvodný. Z dôvodu hospodárnosti konania súd neskúmal ďalšie okolnosti tvrdené sporovými stranami ani nevykonával ďalšie dokazovanie vo veci. Na základe vyššie uvedených skutočností návrh ako nedôvodný zamietol.

O trovách konania súd rozhodoval podľa § 142 ods. 1 O.s.p. V spore úspešný odporca si vo svojom písomnom vyjadrení síce uplatnil náhradu trov konania, avšak tieto bližšie nevyčísľil a zo súdneho spisu ani žiadne vzniknuté trovy nevyplývajú. Preto súd rozhodol tak, že odporcovi sa táto náhrada nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia písomne v 2 vyhotoveniach prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.